

SIVILOMBUDSMANNEN

Helse- og omsorgsdepartementet
v/ekspedisjonssjef Kari Sønnerland
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår referanse
2015/2828

Deres referanse

Vår saksbehandler
Jostein Løvoll

Dato
18.07.2016

Helse- og omsorgsdepartementets omtale av høringsuttalelse fra Sivilombudsmannen i lovproposisjon om endringer i psykisk helsevernloven

I Prop. 78 L (2015–2016), endringer i Psykisk helsevernloven (kontroll for å hindre innføring av uønskede gjenstandar), opplyser departementet i punkt 7.2 at Sivilombudsmannen er en del av et flertall av høringsinstansene som «støttar forslaga om høve til utvida kontroll i psykisk helsevern». I det samme punktet gjengir departementet følgende setning fra ombudsmannens høringsuttalelse 7. januar 2016:

«Det er positivt om regelverket nå blir tilpasset institusjonenes faktiske forhold og behov.»

Ut over dette er ikke ombudsmannens høringsuttalelse nevnt i proposisjonen.

Ombudsmannen finner grunn til å påpeke at proposisjonen gir et skjevt bilde av innholdet i høringsuttalelsen. Det er ikke grunnlag for å tolke høringsuttalelsen som en generell støtte til endringsforslagene, slik departementet har gjort.

Allerede innledningsvis i høringsuttalelsen presiseres det at merknadene ikke representerer noen helhetlig vurdering av de foreslåtte lovendringene. Setningen fra høringsuttalelsen som gjengis i lovproposisjonen, må leses i sammenheng med resten av avsnittet setningen står i, og den forutgående redegjørelsen for uhjemlet praksis som har blitt avdekket ved ombudsmannens besøk til psykiatriske institusjoner. Ombudsmannens hensikt med setningen som departementet har valgt å sitere, var å få frem at det isolert sett er bra at disse forholdene tas opp og eventuelt reguleres i lov, fremfor å fortsette en situasjon med uhjemlede inngrep. Dette forutsetter imidlertid at lovforslagene er gjenstand for grundige og selvstendige vurderinger.

Hovedpoenget med ombudsmannens merknader til enkelte sider ved endringsforslagene var nettopp å påpeke at en uhjemlet praksis i seg selv ikke er et tilstrekkelig argument for å endre loven. Det vises til følgende avsnitt fra side 3 i høringsuttalelsen:

«På denne bakgrunn vil ombudsmannen påpeke at det på prinsipielt grunnlag er problematisk om forvaltningens manglende innretning av praksis etter gjeldende

regelverk, i seg selv anses som et argument for å endre reglene. Det forutsettes at det er helhetlige og selvstendige vurderinger som har ført til at departementet nå foreslår en slik utvidelse av adgangen til å gjennomføre rutinemessige undersøkelser, som ved forrige lovendring ble ansett å være for inngripende for den enkelte pasient.»

Det er viktig at Stortinget gis et best mulig grunnlag for å vurdere forslag til lovendringer, ikke minst på et område med så stor rettssikkerhetsmessig betydning. Da må innholdet i høringsuttalelser gjengis på en korrekt og dekkende måte. Ombudsmannen ber departementet merke seg dette.

Aage Thor Falkanger
sivilombudsmann

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.